

Finansdepartementet

103 33 Stockholm

Stockholm, 2019-09-25

Remiss

Anslutning till Statens servicecenters tjänster för elektronisk beställnings- och fakturahantering

Fi2019/02671/SFÖ

Kungl. Tekniska högskolan (KTH) har anmodats att yttra sig över rubricerad remiss.

KTH motsätter sig den föreslagna förordningsförändringen eftersom den i rak motsats till sitt uttalade syfte minskar effektiviteten och ökar administrationskostnaderna – inte bara för KTH utan för statsförvaltningen som helhet *och i synnerhet inom Universitet och högskolor*. Det Statens servicecenter (SSC) kan erbjuda KTH är att ta över sådana arbetsuppgifter som KTH verkar för att automatisera i hög grad genom att nyttja digitaliseringens möjligheter. KTH:s uppfattning är att en anslutning till Statens servicecenters tjänster skulle leda till ineffektivitet i ekonomiadministrativa processer.

KTH anser att förslaget vilar på ett bristfälligt beslutsunderlag. I Riksrevisionens rapport om SSC (RiR 2016:19) kan man läsa att många myndigheter inte anser att effektiviteten har ökat. När stordriften inom SSC inte passar för de lokala behoven måste man fortsatt tillföra lokala resurser, med dubbelarbete och fördyring som följd. I SSC:s rapport, En samordnad ekonomifunktion för statliga myndigheter (2017-02-02), går att läsa "För myndigheter med en komplex redovisningsmodell, omfattande transaktioner eller stora volymer kundfakturer kan det vara mer komplicerat att överföra verksamhet till Statens servicecenter. Denna typ av myndigheter bör därför ligga lite längre fram i en anslutningsplan för att ge tid åt eventuella utredningar, anpassningar, m.m." KTH:s uppfattning är att SSC inte genomfört dessa utredningar. KTH:s bedömning är att man, i förslaget till förordningsförändring, underskattat komplexiteten i den verksamhet som bedrivs inom ett lärosäte av KTH:s karaktär.

KTH anser därtill att man underskattat den kompetens som krävs och den komplexitet hanteringen av ekonomirelaterade tjänster innebär i vår mångfacetterade sektor. För att följa upp verksamheten, både för externa och interna behov, har KTH en kodsträng som innehåller ett antal begrepp vilka ställer höga krav på kunskap om den verksamhet som bedrivs inom myndigheten. KTH bedömer inte att en standardiserad kontoplan skulle stödja det uppföljningsbehov som finns och att en sådan skulle göra det svårt att fortsätta arbeta med intern kontroll och inbyggda kontrollsteg så som vi gör i dag. Reskontraekonomen sätter inte enbart baskonto utan är också en viktig garant för att säkra kvaliteten i fakturaflödet genom att bland annat säkerställa att avtal bifogas eller att ett diarienummer till ett sådant anges. Om en inköpt vara ska anläggnings- eller inventarieföras, eller om det finns bifogade dokument vid representation är andra exempel. KTH har en stor andel av finansiering via till exempel EU vilket ställer särskilda krav på redovisningen för att

minimera risken med systematiska fel, vilka skulle kunna innebära att KTH:s EU bidrag fryses. För att fungera som en reskontraekonom inom KTH gör vi bedömningen att kompetenskravet för en sådan befattning antingen är som utbildad högskoleekonom eller flerårig erfarenhet av liknande arbete inom en komplex verksamhet.

KTH anser att forskning och utbildning blir lidande eftersom finansiering ska ske inom befintliga ramar. Sedan 2010 tillämpar KTH, liksom övriga lärosäten, den för Universitet och Högskolor gemensamma fullkostnadsmodellen för fördelning av indirekta kostnader. Modellen är implementerad i KTH:s redovisning och innebär att alla indirekta kostnader finansieras av respektive verksamhetsprojekt där utgångspunkten är att varje finansiär ska bära sin andel av både direkta och indirekta kostnader. Det här innebär att alla KTH:s externa finansiärer kommer att delfinansiera omställningskostnader och framtida bedömda merkostnader. Medel från de statliga forskningsråden, liksom från privata näringslivet, vars syfte är att möjliggöra forskning och utbildning kommer att användas till att delfinansiera KTH:s kostnader för att nyttja SSC:s tjänster.

KTH anser att det saknas analys och överväganden kring hur förslaget förhåller sig till konkurrensrättsliga regler. Socialstyrelsen påtalade i sitt svar 2018 att myndigheter som tvingas ansluta sig till SSC kan komma att bryta mot lagen om offentlig upphandling (LOU). SSC kan komma att anses som leverantör medan KTH skulle kunna ses som en upphandlande myndighet (UM). KTH anser att det krävs svar på frågan om en obligatorisk anslutning till SSC fråntar UM ansvaret att följa LOU.

De aktuella tjänster som SSC erbjuder kan även andra aktörer erbjuda och ju fler myndigheter som åläggs att ansluta sig till SSC, desto sämre konkurrens. På leverantörsmarknaden för e-handelssystem och ekonomisystem, har vi idag en marknad med få aktörer där enbart ett fåtal har kapacitet att satsa på att ha statliga myndigheter som målgrupp. En försämrad konkurrens ökar risken att de leverantörer som har kapacitet att satsa på statliga myndigheter blir allt färre vilket i sin tur riskerar att påverka både prissättning och kvalitet i de tjänster som SSC erbjuder. Att staten tvångsansluter UM på en marknad, där privata aktörer verkar, är att snedvrider konkurrensen och omöjliggör för UM och leverantör att anpassa ett e-handelsverktyg till en specifik verksamhet.

KTH har idag ett ekonomisystem (Unit4Business, fd. Agresso) för alla delar av bokföringsprocessen, kundfakturor, inbetalningar, leverantörsfakturor och utbetalningar. Flera av dessa processer har en hög grad av digitalisering, t.ex. ankom 68 % av KTH:s totalt 90 517 svenska leverantörsfakturor elektroniskt under 2018. Enligt föreskrifterna om statliga myndigheters informationsutbyte ska statliga myndigheter effektivisera sina beställnings-, leverans- och fakturahanteringsprocesser. Detta har KTH redan i stor utsträckning gjort. I upphandlingar ställer KTH, i normalfallet, som krav att en leverantör ska skicka fakturor elektroniskt och arbetar löpande för att ansluta allt fler befintliga leverantörer. För 2019 förväntar vi oss därför en högre andel svenska, elektroniska, leverantörsfakturor. Fram till i dag har drygt 70 % av KTH:s svenska leverantörsfakturor inkommit elektroniskt. KTH skapar underlag till många kundfakturor digitalt i lokala system, till exempel i samband med fakturering av student- och gästforskarbostäder. Även den interna faktureringen inom myndigheten är digitaliserad och sköts via elektroniska fakturor eller debitering genom inläsningar av stora filer. Genom att KTH äger hela processen har vi kunnat effektivisera den och jobbar aktivt för ytterligare effektivisering. KTH upphandlar många specialinstrument som ofta levereras från andra länder och har

därför många utländska leverantörsfakturer vilka kräver mycket god kännedom om betalvägar och upplägg av leverantörer. Inom en rimlig framtid gör KTH antagandet att få av dessa fakturer kommer att inkomma elektroniskt.

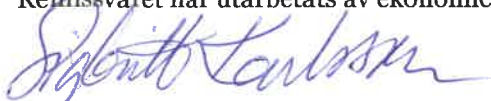
KTH skannar även sina leverantörsfakturer själva för att redan vid inskanningstillfället kunna säkerställa kvaliteten. I stället för att rätta felaktigheter när en fakturafil kommer från ett företag som skannar fakturer åt KTH kan vi rätta upp dessa felaktigheter redan i samband med skanning och verifiering. Sedan en tid tillbaks har vi till exempel lärt skannern att hitta referensen på fakturan även i de fall den inte återfinns i det rätta fältet.

Nu avser KTH att undersöka möjligheten att "lära" ekonomisystemet att sätta kontering utifrån leverantörsnummer, något som kraftigt skulle minska den manuella hanteringen av KTH:s leverantörsfakturer. KTH har precis initierat ett byte av e-beställningssystem, bland annat i syfte att ytterligare digitalisera inköpsprocessen och åstadkomma flöden för beställning och matchning mot faktura. Arbetet med detta har nu fått stanna upp i och med den föreslagna förordningsändringen. Det innebär att KTH:s ambitioner att ytterligare effektivisera den ekonomiadministrativa processen blir lidande.

Att bryta ut fakturahanteringen ur KTH:s ordinarie flöde för att låta det skötas av annan part skulle kraftigt fördyra hanteringen och skapa problem. KTH har många samarbeten med bland annat andra lärosäten. Samarbeten där KTH erhåller anslagsmedel som ska transfereras till andra lärosäten. Hanteringen avseende den typen av utbetalningar ingår inte i de tjänster som SSC säger sig erbjuda vilket innebär att KTH fortsatt måste ha personal, kompetens och processer för att sköta detta.

KTH anser att ansvar och befogenheter mellan SSC och KTH inte är tydliggjort i remissen.

Remissvaret har utarbetats av ekonomichef Susanne Odung.

Sigbritt Karlsson
Rektor